

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni naslov 6:25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. — Pošt. ček. pol. štev. 11.806.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 1000 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglasi 15% dražji. — Popust od 5—50%.

Zavarivanje Agrarne zadruge.

V pravilaj Agrarne zadruge se najde tudi paragraf, šteri guči od zavarivanja. Ar lada nejasnost od toga zavarivanja, v nižjih par vrsticaj opišem njeno nad vse dobro stran.

1. Prvo pitanje se glasi: proti čemi se lejko zavarujemo? Proti vsakoj nesreči: kuga, toča, ogenj, poškodba v teli, veliko siromaštvo zavolo betega ali smrti i spodobno.

2. Keliko se plača zavarivalnine? Skupno 200 Din. Nego teh 200 Din. se lejko skoz 4 leta plačuje, vsako leto 50 Din.

3. Jeli se teh 200 Din. zgubi? Ne. Teh 200 Din. vsaki brez vsega odteglaja nazaj dobi, če iz zadruge izstoji, včasi kak to pravila i določila načelstva predpišejo. Ki je na priliko dobo kakšo podporo, mora teh 200 Din. tri leta v zadrugi držati. To zahteva poštenost i zahvalnost. Gršega dela najmre ne bi bilo, kak dnes dobiti podporo od svojih bližnjih, drugi den pa to njim v nesreči odpovedati z izstopom iz zadruge. Zadruga pomaga a tudi vči na poštenost i značajnost svoje člane.

4. Ka pa te da član svojemi bližnjemi na pomoč, če odplačanih 200 Din. nazaj dobi? On prepusti samo obresti, samo intereš od teh 200 Din. Ka znese 10 Din. letno po zdajšnjoj meri Zadr. Zveze.

5. Keliko podpore pa dobi ponesrečenec? — Intereši od vplačanih 200 Din. se razdelijo med ponesrečene, odračunajo se samo prispevki za povzdigo kmetijstva, kak naročitev strojov, semena itd. To zato mamu vpelano, ka vsaki ma hasek od zavarivanja, ponesrečeni v podpori, neponesrečeni pa, ka lejko nūca brezplačno brane, triere i druge mašine zadruge. Poleg toga pa ešče ma hasek, ka falej dobi meso i drugo blago. I za vse to da letno samo 10 Din. v intereši. Podpora se deli po velikosti nesreče i po iznosi vplačane vloge. Nišče pa ne dobi nad 60% podpore za ponesrečeno stvar. Tak je povsod, pri vsakom zavarivanju, Nesreča se pa mora v 8 dnevaj javiti zadrugi i te istinost posvedočiti.

6. Jeli pa nega tu kakše nevarnosti, ka bi trbelo dosta gorplačati? Vsaka zguba je nemogoča. ar se delijo samo obresti. Keliko obresti pride letno, teliko podpore se razdeli, kak smo više razložili.

7. Zadruga se ne more zadužiti prek toga, ka dobi, zato nevarnosti nikše nej.

8. Če bi ljudje ljubili svoje bližnje, ka bi napravili? Svojemi bližnjemi bi priskočili na pomoč s tem zavarivanjom. Dragevole bi njemi dali teh 10 Din. letno, naj se more z nevole vōskopati, stopili bi vsi v zadrugo i nišče ne bi z nje stopo. I to bi pomenilo samo v Slov. krajini, gde je do 25.000 družin, da bi meli kapitala pet milijon Din. i bi letno ponesrečenim mogli raz-

deliti do 200.000 Din. za ostali intereš bi njemi v njegovom domačem gospodarstvu, ali obrti pomogli. A tej 5 milijonov bi nam pa poleg toga v žepi ostalo.

Te vrstice zato vržem na papir, da v teh časaj, gda je teliko trpljenja, pomenkanja, nesreč i nevol, priskočite bratje bratom, sestre sestram na pomoč z tov malov zavarivalninov. *Lubimo svoje bližnje, a ne z rečjov, nego z djanjom! Tak veli Kristuš.*

KEREC JOŽEF, predsednik agr. zadruge.

— Prim. Dr. Brandieu se je vrnil od svojega studijskega dopusta (pri Cent. röntgenološkem zavodu profesora Dr. L. Popoviča v Zagrebu) in je zopet nastopil službo.

Prečastiti g. Jožef Kerec, misijonar na Kitajskom, se je povrne v našo krajino.

Mala je naša krajina pa siromaška, lahko pa čakamo obilo božega blagoslova z nebes, če bomo pošilali takše ljudi v svet, kak je naš gospod misijonar. Teško se borimo za svoj vsagdenešnji krūh. Ne je bogata naša krajina, zato iščemo delo po drugi krajaj, da zamoremo preživeti sebe, svojo deco pa svoje stare stariše.

Tudi naš misijonar je kak 18 leten dečko hodo z drugimi potrebnimi služiti v Slavonijo. Pa gda je vido tisto bridko življenje med našimi delavci i vno go pohūjšanje med njimi, si je pravo sam v sebi: „Takše življenje nede moje pozvanje. Bog je dober, svet je velki i poiščem si lepše delo kak je slavonsko.“

So je k Salezijanom i nato med poganske Kitajce včit Zveličarov navuk. Zdaj je srečen pa zadovolen. Zna, da na zemli nega nebes i je tudi njegovo delo s trnjom potrošeno. Nego dober Bog je z njim i z njegovim delom, pa se nikaj ne toži. Kak lepo bi bilo, če bi si kem več naših dečkov zbralo mesto bridke Slavonije, Nemčije i Francije, to lepo misijonsko delo!

G. misijonar bo meo v nedelo svojo prvo sv. mešo v domačoj fari pri Sv. Sebeštjani i ostane duže časa doma.

Politični pregled.

Na dogodke, ki so se vršili prve dni maja v Maribori med vojaštvom, je vojno ministerstvo dalo eto izjavo: Pred kakšimi 20 dnevi so v mariborskoj garniziji odkrili, da so poročnik Milojković, podporočnik Atanasković i podporočnik Miladinović v službi komunistične propagande iz inozemstva. Podporočniki Miladinoviči se je posrečilo pobegniti v inozemstvo, šče prle kak je bio aretiran, poročnik Milojković se je pa bujo. S podporočnikom Atanaskovićom je bilo aretiranih še sedem mlajših oficirov v čini poročnika i podporočnika pa major Vojislav Djokić i to zato, ar obstoja sum, da so za to stvar znali, neso pa to prijavili svojim naprejpostavljenim i se je zato tolmačilo, da so edni z delom više povedanih oficirov. Preiskava, štero vodijo preiskovalne oblasti, bo dogнала, kakša je krivica obtoženih. — Parlament i senat se sestaneta brščas meseca jula.

Grčija. Papanastasiu je sestavo vlado. Volitve bodo meseca augusta.

Japonska. Novi ministerski predsednik je admiral Saitu. Japonci maširajo v Madžuriji proti ruskoj meji, da preprečijo zbiranje vstašov.

Spanija. Revolucija za revolucijov se vrši v toj nesrečnoj državi odtistimao, kak je pregnala svojega krala i se vrgla v narode brezverskim slobodnozidarom. Delavci štrajkajo, policija strela na nje. Dijaki vužigajo več milijon vredna vseučilišča, kak so vužgali ono vu Valenciji, v šteroj je zgorelo jako dosta lepih knjig. Na stotine popeva narod kraljevsko himno na vulicaj, policija ma dosta posla z njim. Komunisti se pripravljajo na napad proti vladi. Najšli so že 349 bomb, štere so sovražniki mira meli pripravlene, da pridejo do oblasti. Pač od tistimao, ka so pregnali vero z države, njim ta ne rodi drugoga, kak samo nemire i nesreče. Pa drugo roditi tudi ne more. Da mir samo Bog more dati, ki je Vladar mirū.

Austrija. Nova vlada se je predstavila parlamentu. Dr. Dolfuss, min. predsednik je v svojem govori povdarjao, da Austrija mora iskati pomoč v Nemčiji, to njej nišče ne more zameriti i da ne je zadovolna z načrtom Podonavja, žele vekši trg, kak bi ga dale petere države bivše Austro-Vogrske.

Italija i Turska. V Rimi so podpisali talijansko-tursko prijateljstvo. Pogodba se glasi na pet let. Za tov pogodbov stoji tudi Rusija i Bolgarija. Turski ministri so bili v Rimi jako slovesno sprejeti.

Pohišstvo kakor postelje, omare, stolce, otomandivan, nadalje gotove škrinje (truge) najfalejše dobite pri **ZELEZINGER KONRADI M.** Sobota, Lendavska c. 8. (prek od Benka). 1

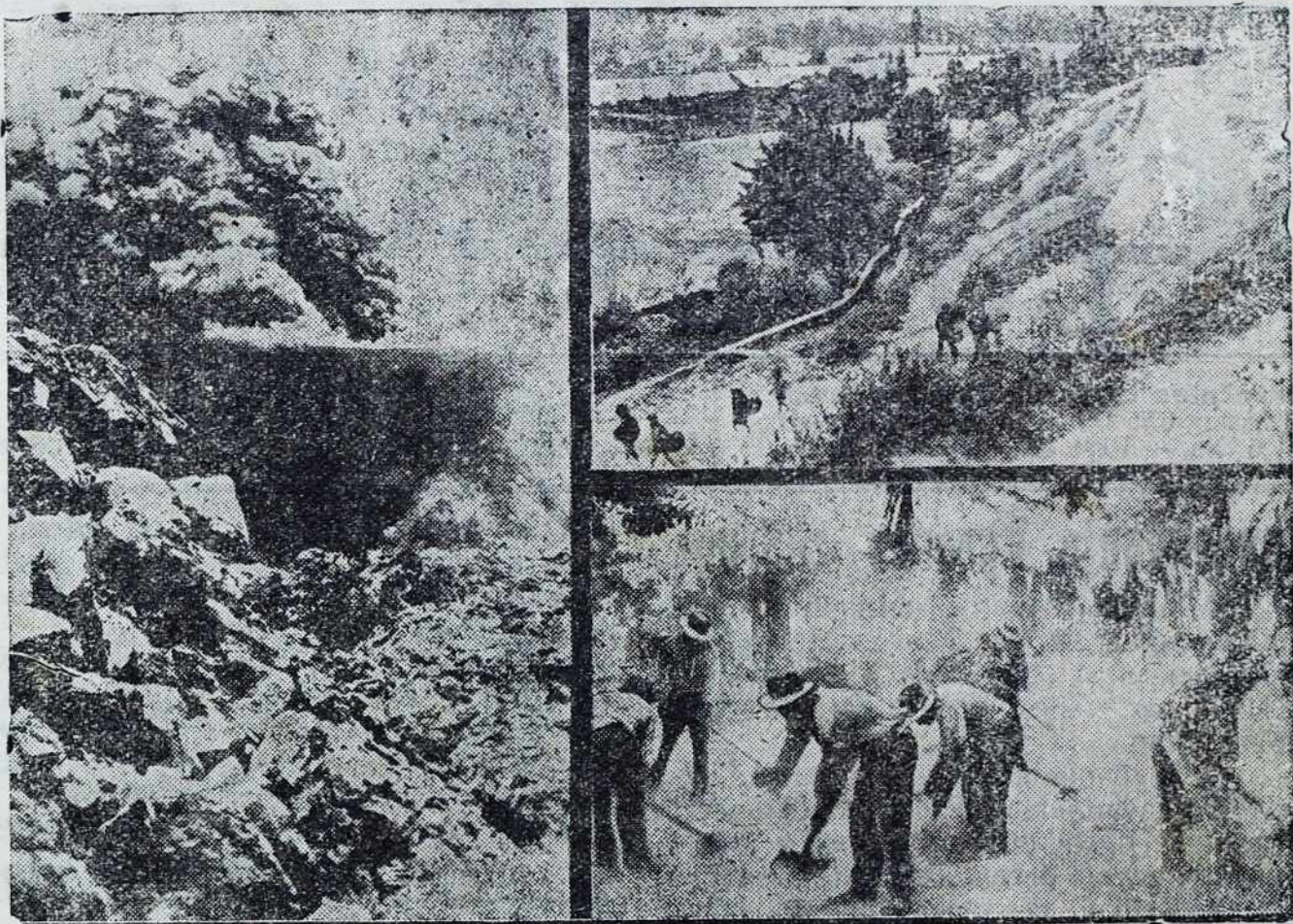
Svet reši samo lūbezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

Nekaj misli od potresov.

Vučenjaki, šteri študirajo pojave, ki nastajajo v notrašnjosti naše zemle pravijo, da je bila naša zemla od začetka žarjava (razbeljena) tekočina pa plini, šteri so se počasi ohlajüvali ino preobliküvali v plasti, štere so se kesnej na vrhi strdile ino napravile skorjo, kak n. pr. napravi skorjo jaboko, če ga držimo na toplom ino se süši. Liki v notrašnjosti je naša zemla ešče zmerom vroča ino razbeljena, puna plinov, šteri se zmerom mešajo ino morajo nindri vün priti. Ti plini, šteri z velikanskov silov iščejo prehoda iz zemle, povzročajo potrese. Skoro ne miné čas, ka ne bi bilo potresov, samo ka so včasih slabi, včasih pa strašno močni pa silni. So tüdi potresi, štere človek sploy ne občüti. Te vrste potresi se dajo opaziti samo potom mašina, šteromi so dali vučenjaki ime „Seismograf“. Te mašine ma navadno vsakša univerza pa zvezdarna. Gde pa je zemla tenša, si napravi plin pod zemelskov skorjov svojo pot vö ino tak nastanejo vulkani (ognjene goré), iz šterih začne metati ogenj ino žarjava lava (raztopleno kameenje), štera ma strašno vročo temperaturo i štera leti daleč od svojega žrela, ino zato vse, do šteroga pride, vniči na eden mah. Zgorijo hiše, rastline, lüdje pa živali. Vse spravi te vroči pepeo pod svojo mrežo.

Vučenjaki so našeli na zemli 750 ognjenikov (vulkanov), šteri mečejo iz sebe ogenj. Od tej pravijo, ka jih je 400 pogašenih, to se pravi, šteri so že več sto let ne metali iz sebe ognja. Od drugih 350 jih je pa 20 jako nevarnih. Ti zmerom pretresajo svet s svojim delüvanjem v notrašnjosti zemle. Najvekši ognjenik sveta je Popokatepetel v Mehiki, šterogá so že stari Asteki zvali „kadeča se gora“. Obseg podnožja meri 52 km, žrelo je široko 1 km, visiki pa je 5420 m. Te je največši ino tüdi najbolje nevaren na zemli. Pa tüdi pri našoj sosedni Italiji mamó dve kadeči se gori, šteri sta že dosta škode napravile ino požrle vnoo človeških žrtev. To sta gori Vezuv pa Etna. Poglejmo si zdaj nikelko strašnih izmetkov zadnjih 200 let.

Prvoga novembra l. 1755. je zadela glavno mesto Portugalske Lizbono strašna potresna nesreča. Lizbona, štera je bila bogato pa svetoče trgovsko mesto, je doživela veliko nesrečo. V 1/4 vöri je postala Lizbona edna samá razvalina. Voda Tejo je vrgla svoje 15 km. visiko valove po razvalinaj, voda je požrla vse nasipe v pri-

Pokrajina v Jüžnoj Ameriki, gde so pred ednim mesecom divjali ognjeniki. Narod čisti pole od pepela

stanišči. Desetine ladij je požrlo vodovje, več kak 1000 mornarov se je potopilo. Bujtih je bilo v nekaj hipaj nad 80.000 lüdi.

Na otoki Martinik je na vnožji gore Mont Peeleja stalo mesto St. Pierre s 30.000 prebivalci. Mont Peeleja so meli dozday za pogašen ognjenik. V njegovem žreli se je svetilo lepo modro jezero. V začetki aprila l. 1902. pa je postalo to jezero nemirno. Zašnoli so se mali potresi. Vučenjaki pa so proroküvali, ka ne bode nikaj hüdogá. Na vnebohod dneva 8 maja pa se je zemla strašno trosila, zagrmelo je kak jezero gromov, bliski so švigali, iz ognjenika se je vsipala žareča lava s strupenimi plini. V 10 minutaj je bilo vse pokončano. Od 30.000 lüdi sta ostala živa samo dva.

V Sev. Ameriki je mesto San Francisco ravnotak razrüšo potres popunoma leta 1906. Dneva 18 aprila ob 5 vöri zajtra nastane grozovit potres. Hišice, palače, fabrike vse to je zgrmelo na mesta i lüdi, šteri so ešče spali. Zemla se je tresla skoro edno vöro. Nastali so velki požari, plin v cevaj je eksplodirao. Brezi strehe je ostalo 200.000 lüdi, izpod razvalin so izvlekli 15.000 težko ranjenih ino 200 mrtvih. Kel-

ko pa jih je bilo za vedno pokopanih, so ne nikdar dognali.

Pred ednim mesecom je bio veliki potres v Jüžnoj Ameriki, v državaj Argentina i Chile, šteri toti ne zahtevao človečih žrtev, je pa s strahom napuno narod, zemlo pa posipao z pepelom do pol metra. J. M.

Kratki glasi.

V angliji je veliko dežovje, ki je povzročilo povodni. So mesta, gde je voda dosegnola skoro dva metra višine.

V državaj Jüžne Amerike San Salvadori i Nicaragui je bio močen potres, šteri je porüšo nešteto hiš i vmoro vnoo oseb.

Iz tira je skočo ekspresni vlak pri Strassburgi. Strojvodja je mrtev, kúrjač težko ranjen, potnikov je pa ranjenih 40.

V Carigradi so obsodili 34 razbojnikov na smrt, 48 na 10 let voze, 8 na 24 let voze, dva pa na 15 let temnice. Oproščeni je bilo 179 oseb.

Komisiji Zveze narodov v Mandžuriji se je pripetila nesreča.

Graničar Milič Jürij je pri Rakeki iz ljubosumnosti strelo sebe, deklo Gruden Ivano pa brščas tüdi dečka, ki je spreva-

Joško Maučec:

Zgodovina Slovenske krajine.

III.

Naselitev Slovenov.

Stari Slovani so živeli v zadrugaj. Vsakša zadruga je obsegala po več krvnih sorodnikov, potomcov istoga praoče. Takša zadruga je nastanola na takši način, da so ostali sinovje, tüdi gda so se poženili, s svojimi ženami ino decov pri oči v skupnoj hiši. Gda so tej deca zrasla, so sinovje palik ostali z ženami pri starišaj. Tak je postala edna hiša pretesna za naraslo družino, trebelo je postaviti polek nje drügo, zmerom nove, tak ka je nastanola naslednje iz edne hiše cela ves. Tak se je zgodilo, da so bili vsi prebivalci edne vesi, med sebov sorodniki, vsi člani edne zadrüge. Zadrugari so meli skupno premoženje, skupno zemlišče, živino ino gospodarsko orodje. Predstojnik, glava

zadrüge je bio navadno najstarejši mož, zato imenüvan *starešina* ali *starosta*. Té je vodo gospodarstvo, sodo sváje ino darüvao bogovom. Po starešini so se večkrat zvali prebivalci cele vesi; v Slovenskoj krajini n. pr. Ivanci, Martjanci, Vidonci i. t. d., po imeni starešine, šteri se je zvao Ivan, Martin ali Vida i. t. d.

Gda je postanola takša razširjena zadruga prevelka, so se ništerni ločili od nje ino ustanovili novo zadrugo, štera se je zmerom povekšavala ino se naslednje palik razcepila. Tak je iz edne zadrüge nastalo celo pleme, šteroga člani so bili potomci ednoga praočo. Ozemle ednoga plemena se je navadno zvalo *župa*. Načelüvao je navadno najstarejši ali najznamenitejši mož; zvali so ga *župana*, pa tüdi vojvodo. Bio je tüdi v bojni povelnik svojega plemena.

Že omenjeni zgodovinar Prokopij pravi, da Slovenom pa Antom ne vlada eden

človek, liki ka že od zdavnaj živijo v „demokraciji“ ino se od važnih stvaraj vküper posvetüjejo. Slovane opisüjejo grčki pisateli kak slobodolübné ino ponosne lüdi, šteri se neščejo nikomi pokoriti. Po zvünešnoj postavi — piše Prokopij — so bili močni, visiki lüdje, šteri so lejko prenašali mráz pa vročino, žejo pa lakoto. Stanüvali so v siromaški kučaj iz lesa ino ilovice, štere so stale polek vekše vode daleč drüga od drüge. Ob sovražnom napadi so stvari vekše vrednosti zakopali, sami pa so se skrili v gošče ali močvirne kraje ino od tü napadali sovražnika. Slovani so se vojsküvali samo peški; zato so pa bili Slovenom Huni pa Obri na svojih bistrjih konjaj najbolje nevarni. Glavno orožje je bilo kopje pa ščit, pa tüdi lesen lok z zastrupljenimi puščicami (čemerne strelice). Hitro so se tüdi navčili napadati gradé pa mesta, tak ka so izstrelili naednok dosta puščic, nato pa po lestvicaj naskočili ozidje. (Dale)

jao dekle domo, Svet Jožefa. Vsi trije so mrtvi. Zgodilo se je vse po sokolskoj prireditvi na Starom gradu. Če bi stariše bole pazili na svojo deco, ne bi bilo toliko klanja.

Na Tirolskom je takša sukešina, da so kmetje mogli odati svojo živino i zdaj sami orjejo.

Francozka mladina vči našo, kak more katoličansko živeti. Duhovnikom pomagajo katekizmuš včiti, misijonarom pomagajo misijonsko delo razširjati, pišejo v misijonske liste i povsod se prikažejo i podbujajo ljudi na dobro i se ponujajo če bi mogli komi na pomoč biti.

V Berlinu v pruskom deželnom zbori je bilo veliko bitje. Zlomili i spotrli so klopi, stoce, tintnike, pokrivala itd. Zbili so se komunisti i velenemci, to je Hitlerove stranke pristaši zatogavolo, ka so eden drugomi na oči metali, ka so morilci; krivi pa se zna, da so oboji. Velenemci, ar jih je več bilo kak komunistov, so premagali i z dvorane pregnali komuniste. Več poslancov je teško ranjenih.

Ljubljanski kreditni zavod je dobo državno komisara, ar ne mogo izplačuvati vlog. Za vloge dobijo vlagatelje 4 i pol procenta intereša odračunavši stroške.

Francozi majo 2000 jezero delavcov organiziranih v krščanskih društva, šteri verno spunjajavo svoje verske dužnosti.

Od naših v tujini.

S. Bethlehem. Ponedlek Franc je odpro mesnico. — Slovenci iz New-Brunswicka so obiskali Slovence v S. Bethlehemu. Gomboc Šandora 12 letna hčerka je teško zbetažala i je spravljena v bolnico. — V hišni zakon sta stopila Štefan Jožef i Gašpar Katarina. — Materni den se je jako lepo posrečo v kat. šoli. 16 deklinic nastopilo i napravilo z svojov oblekov ime: Mati. Bile so pesmi, govori, pri šterih nese je spozabilo mater v starom i novom kraji. — „Velki Slovenski den“ se pripravila v S. Bethlehemu, šteroga čisti dohodki bodo služili na pomoč siromakom. — Trplan Iluška se je zdala z brivcom Polevka Jožefom v kat. vogrskoj cerkvi. — Bencak Antoni se je narodila deklička, ki je dobila pri sv. krsti ime Marija Elizabeta.

Newark. Vmrla je Slovenka Heis Terzija v 22 leti svoje starosti. Zapustila je troje drobne dece.

M. Sobota

— **Javno kopališče** v Zdravstvenom Domu v M. Soboti bo odprto javnosti od 4. junija dale vsako soboto (za slučaj praznika pa v petek) od 2 vöre do 7 vöre zvečer. Cena kopalnim kadom je 5 Din., prham pa 2 Din. Potrebno perilo i žajfo je prinesiti s sebov. Za slučaj potrebe bo kopališče poslovalo dva dneva v tjedni. C. občinstvo se opozarja, da se strogo drži predpisov v kopališči. Vhod pri malih vrtnih vrataj. — Zdravstveni Dom v M. Soboti.

— **Verske prepire** opazujemo čiduže bole med našim dijaštvom, ki so baje posledica versko nestrpnih predavanj enega zmed profesorov na našoj gimnaziji. V našoj krajini je tak preprosto ljudstvo, kak izobraženstvo živelo dozdej v verskom pogledi v najlepšem miru. Ar pa mammo ostro zakonsko orožje proti tistomi, šteri bi v svojoj verskoj nestrpnosti šteo te mir kaliti, se bomo toga orožja tudi zdaj poslužili.

Iščem pomočnika prav izvučenoga vajenca za mlinarsko obrt. Opita se pri ŠADL JOŽEFI mlinari v Ivanci.

Slovenska krajina.

— **Smrt našega rojaka.** Maja 25. gda se je Cerkev pripravljala na veselo svetitev Telovoga, je dober Jezuš k sebi pozvao tistoga svojega vernoga slugo, ki njemi je dugo leta v največjoj pobožnosti kinčo oltare i oblačo njegove mešnike za nekrvavo daritev: č. brata Sobočan Matjaša v Celju pri sv. Jožefu. Rojen je bio v Gomilicaj, 30 let je preživo v samostani misijonarov Lazaristov, vmro je v 53 leti svoje starosti kak goreči redovnik do svojega zadnjega zdihaja. V pobožno molitev zročimo dušo našega rojaka vsem dragim naročnikom. Lübezen, ki jo je kazao Jezuš i vsem nam, povrnimo z lübeznostjov v gorečih molitvaj za njega.

— **Pozdrav pošila iz Francije Bellen-gliša** Kranjec Ludvik, ki je doma z Šülinec. Pozdravlja vse naročnike Novin in mladino šülinško. Naznanja, da se veseli čtenji našega jezika i pošila naročnino na nje. Z žalostjov pa piše, ka sta se dva našiva izseljenca tam, kakti oča i hči vsaki den glasno na cesti svajüvala, ka se je pačila cela francuska ves. Hči je mela šče materni mleko na lampaj, pa že štela moža vzeti, ka je pa čeden oča ne dovalo.

— **Odranci.** Naglo je vmro pri nas Ferencak Ivan na den samoga proščenja. Predpoldnom je bio v Veržej pri spovedi; gda je prišo domo, se je malo müdio v nekom vinotoči. Ne more se trditi, da bi se bio opijano. Nego ar je bio slabe nature, ka njemi je včasi škodilo i poleg toga še plantav, je mogoče, ka se je kaj pretrgao, gda je prek ploča stopo, ali ga pa boži žlak vdaro. Pod pločom so ga najšli drugi den mrtvoga.

— **Ogenj.** Hüdobna roka je zažgala v Martjancih Kocjanovo gospodarstvo.

— **Črensovci.** Pomladek rdečega križa naše šolske dece je dnes tjedem stopo na oder Našega Doma. Pa njegov nastop ne bio dečinski, nego zreli. Naša deca je krasno rešila svojo vlogo. Posrečila se je igra, kak so šteli šolarje nemarni füknoti mesto šole v log, posrečile so se deklamacije kak i pesmi pa prizor deklic na trgi z odajov živeža. Vučiteljskomi zbori čestitam na lepom uspehi.

— **Navuk za tretjired** je dnes tjedem, to je 12. juna v Črensovcih. Večernice so ob 2, po njih je navuk. Ar se zdaj završava 700 letnica blažene smrti sv. Antona, se z navukom počasti sv. Anton. Po navuki pridite vsi v „Naš Dom,“ gde se bo vršila akademija na čast sv. Antonu.

— **Bükovnica.** Naša občina ma dužnike na svojo farno cerkev v Bogojini. Cerkev jih je čakala i za dobroto njeno neso šteli tej dužnicje podpisati izjave, ka svoj dug plačajo.

— **Starše, ki majo svojo deco na gimnaziji i drugih srednjih šolaj prosimo,** naj podpišejo i svojoj dijaškoj deci odpošlejo izjavo, ka so za to, da se vrši včenje samo predpoldnom i da neste zato, da bi vsi dijaki tam stanovali, kde je srednja šola, ka z domi ne bi smeli te obiskavati.

— **Odprlo se je živinsko senje v sobočkom srezu** po dovolenji ministrstva za kmetijstvo. Ne sme se pa živina na ta senja goniti iz srezov: D. Lendava, Čakovec, Prelog, Ludbreg, Varaždin i Koprivnica. — Ar v Lendavskom srezu nišče ne ve, ka bi gde nastopila kakša živinska bolezen, prosimo našo oblast, naj naznani nemirnomi narodi tiste vesnice i tiste posestnike v srezu, kde se je najšo kakši nevaren živin-

ski beteg, ka se tak pomiri te z sobočkim sosedni srez. Dužnost poslanca toga sreza je v tom jako važnom pitanji sprostiti odgovor oblasti na to pitanje, ka nede nikšega mrmranja i sumničenja.

— **Vmor na Dolnoj Bistrici.** Veliko sovraštvo, ki je vladalo v hiši Gjörökovej na D. Bistrici med zetom Peterc Joškom i njegovov punicov, r. Žmah Anov je prikupelo 25. maja, med 3. i 4. vürov do smrt-noga slučajja. Punica Peterc Jožefa, ki se je iz Trnja priženo na D. Bistrico, je bila jezlična ženska; zdaj je tudi prej gučala, ka je zet neko mlado sneho grajao; zato je bila vsikdar svaja med domačimi, tožili so se po sodnijaj, pri cerkvenoj oblasti, pri svojem rodi i pri vsakom. Te usodni den je zet, ki je poznan kak človek surove, nagle nature že od svojih mladih nog bio vinjen. Staro sovraštvo, vino i novi glasi, ka je grajao, čeprav se čüto nedužnoga, ga je tak svadilo, da je v ednoj kleti začeo punico brsati, daviti i pobijavati. Spotro njej je divji človek dve rebri, na vsakoj strani edno, zmlato jo je po glavi i celom teli na teliko, ka je ženska, čeprav ne dobila smrt-noga vdarca, v ednoj vüri vmrla od vnojih vdarcev. Sosedje, ki so čüli krič pokojne, so njej šteli iti pomagat, samo kda je Peterc z stocom začo mlattiti po tistom, ki je prišo žensko branit, so več ne vüpali bliže iti. Po pravici bi pa morali iti nad njega vsi, ki so blüzi te krike delali, z motikami, sekirami i drugim orožjom, da preprečijo vmor, te strašen greh. Par ljudi bi vendar moglo strah vzeti ednoga podivjanoga pijanca, ki poleg moči ne meo nikšega orožja. Gda je nesrečen Peterc vido, ka je včino, se je prestrašo i odbežao. Orožniki neso ga mogli najti. Düšnavest se njemi je pa zbüdila hitro. Na Telovo zajtra, drugi den je klüče prek dao ednoj ženski za ženo svojo, drugi den, 26. maja se je pa šo sam javit na sodnijo za svojo hüdobijo. S tem je pokazao, da žalüje, ka je včino i je s tem napravo prvo stopnjo k pokori. Bog daj, da bi bila ta istinska i stanovitna, da bi v Peterc Joški, gda svojo kaštigo prestane, vidili ednoga pravoga, gorečega, treznoga i mirnoga človeka. Tak žele Bogi človeča pravica tudi. Pri tom žalostnom slučajju pokažemo našoj civilnoj oblasti na okolščino, da se po hišaj grozno dosta vina odava; naš narod se opijančiva, kraje i bitja so na dnevnom redi. Sloboščina, ki jo dava novi trošarinski zakon, je v pogübo narodi. Prosimo kak največšo ostročo, ka gda država z milejšim zakonom kakši dohodek spravi šteromi svojimi podaniki, stoterim drugim naj ne škodi v poštenosti i jakosti.

— **Dr. Branko Lukman banovinski zdravnik v Gornji Lendavi** je začel 20. maja izvrševati privatno prakso v Gornji Lendavi. Ordinira vsaki dan. Ob nedeljah in praznikih so cene iste kakor ob delavnikih. Bil je več let v mariborski bolnici in med tem več kot eno leto samo na porodniškem oddelku.

— **Smrt našega dobrotnika.** Maja 22. je vmro na Koroškom preč. g. Huter Ivan, profesor v pokoji. Profesor veronavuka je bio v Celovci na gimnaziji i zdaj je bio v pokoji v sirotišnici šolskih sester pri sv. Jakobi v Roži. Leta dugo je bio pokojni g. profesor naročnik i dobrotnik naših listov. Pošilao nam je bogate naročnine, naj se krepí naš slovenski tisk. On je bio tudi med tistimi, ki so vsikdar zahtevali, naj ne mešamo našega jezika, nego naj ga pišemo, kak ga gučimo. Ne dugo nam je tudi

v tom smisli pisao. Pokojni g. profesor so bili duga leta tajnik Mohorove družbe i dosegli v toj službi to, da je število naročnikov naraslo od 35 jezero na 70 jezero. — V svojih molitvah i sv. mešaj pa prečiščevanjam se ne spozabimo z svojega dobrotnika.

— **Našim izseljencom v S. Bethlehemu.** Kous Ivan iz Bakovec je prebivao v S. Bethlehemu. A že pred 12 leti se je nekam odselo, pa ne znati kama. Oprosijo se naši ljudje, naj javijo v Črensovci glavnomi vredniki Novin, če kaj znajo od toga Kous Ivana. Na njegovom domu bi se moglo gospodarstvo prepisati i vrediti, zato prosijo njegovi domači za njegov naslov. Domo najprej nikaj ne piše.

— **Dr. Zdenko Matiašič** ordinira zopet redno v Mariboru, Slomškov trg 6. (nasproti škofije).

— **Odkrita tolvajija.** Beltinski žandarje so odkrili tihotapstvo z duhanom. Duhan je švircao Stanko Ivan, po domače Lipičov iz Trnja. Pri zaslišanju je dečko, ki že bio na štelingi, ovado, da je kriv tudi nekaj drugoga. Ovado je, da je kradno z drugimi dečki iz Trnja tudi kure. Njegovi pajdašje pri kraji so bili: Raščan Franc, Hozjan Jožef Brglesov i Narad Martin. Vsi trije so ešče maloletni, nieden neje ešče bio na nabori. Spokradjeno je lani i letos v Trnji 168 falatov kūr od 40 gospodarov. Največ te tolvajije so dečki priznali. Zvezane so odegali žandarje v Lendavo. — Dugo smo že opazivali trnarske dečke, kak so nedelo za nedelov šli dobre vole z krčme i smo se spitali, gde jemle ta mladina peneze. Zdaj se je nekaj zvedilo. Preiskava i zaslihanje mogoče odkrije ešče druge krivce, da to je gotovo, da samo ti štirje neso krivci. — Pri toj priliki znova naglašujemo, naj oblast pozvedavle, gde jemlejo za pilo v krčmi i indri tisti peneze, ki ne služijo. Po toj poti pridemo, do rešitve vnoge skrivnosti.

— **Požigalci na deli.** V nedelo 29. maja ob pol edni po polnoči je hūdobna roka zažgala gospodarsko poslopje Casar Jožefa v Bogojini. Vse je do tal pogorelo, rešila se je pa živina z kolami. Ravnotak je zgorela gospodarskoga poslopja streha pri dvojih Puhanovih, ki so sosedje Casarovih.

— **Pobegnola je Špiclin Ana** od sodnije prezvana oseba v Črensovcih. Hči Matilda neje ravnala ž njov tak milo, kak bi se pričakovalo, zato je zapustila v pameti ne celo zdrava mati hčer z pretnjov, da v Mūro skoči.

— **Vužgao pod ženov predivo.** Kous Matjaš na Krajni je stalno v nemiri živo s svojov ženov. Pio je rad. Žena je zavolotoga postala boječa i dobila celo beteg na možgane. Da ne mogla prestati stalnoga bitja, se je z decov odselila na drvvarnico, kde je bio prostor za pleve, spat. Pijan mož je zažgao pod njov predivo in drva i na krič dece i nesrečne žene so sosedje pogasili ogen i vse tri rešili. Kousa je oblast zaprla.

Dnevne novice.

Strelba brez poka i dima. Anglež Roland Chapman je iznajšo pripravo, da se nede več čūo pok niti se nede vido dim pri strelbi z pūkšov, revolvov, ali strojnov pūkšov.

Velike slavnosti v Varaždini. V sosednom Varaždini so z velikimi slovestnost-

mi obhajali te dneve 700 letni obstoj kaptola. Kaptol je osnovan l. 1232. v Čažmi, a zavolo vnoгих tōrskih napadov se je v 16. veki preselo v Varaždin.

NEDELA po risalaj tretja.

Vu onom vremeni približavali so se k Jezušu publikānuške i grešnicke; da bi ga poslušali. I mrmrali so farizeuške i pisāčke govoreči; ka ete grešnicke k sebi jemle i jej ž njimi. I veli njim priliko eto, govoreči: što je z vas človik, ki ma sto ovc; i či zgūbi edno ž njih, jeli ne ostavi devēdesēt i devēt vu pūstini i ide k tistoj, štera je zgūblena, dokeč jo ne najde. I gda jo najde, gori jo dene na plēča svoja, radūvajoči se; i domo pridoči, vkūp zazovē prijātele i soside govoreči njim: Vesēlte se z menov; ar sam najšao ovco mojo, štera je zgūblena. Velim vam, ka tak radost bode v nebi nad ednim grešnikom pokoro činēčim bole, liki nad devēdesēt i devētim pravičnimi, šteri ne potrebūjo pokore. Ali štera ženska imajoča deset grošov, či zgūbi eden groš; jeli ne vužgē sveče i pomejče hižo i išče skrbilivo dokeč ga ne najde? I gda ga najde, vkūp zazovē prijatelkinje i soside, govoreča: Vesēlte se z menom, ar sam najšla groš, šteroga sam zgūbila. Tak velim vam, radost bode pred angelmi božimi nad ednim pokoro činēčim grešnikom. (Luk. XV.)

Pokora (Paolo Segneri).

Pa to bi vi zvali za brigo dūšnoga zveličanja? O, to bole pomeni po sili iti v pogūblenje, to pomeni pomoč spremeniti v nesrečo, podporo v nevarnosti, zdravilno vrastvo v moreči čemer. Šalomon se je tožo v svojih pregovoraj, da so tak nespametni ljudjē, ki svojoj lastnoj dūši mreže pletejo i zanke stavljajo, „*Ont mlslljo, da bi vkanill svojo dūšo*“. (Preg. I. 19.) Ka za ljudi je pa to? Šteri so to? Tisti nesrečni, od šterih zdaj gučimo, tisti šteri se trūdi-jo, da bi zajšli i se vkanili, ar se zadovolijo z rečmi tistih ljudi, šteri nemajo nikše dūšne vesti. O ve nespametne dūše! Če tisti ljudje svoje lastne dūše ne cenijo, kak morete misliti, da bi vašo cenili? Pa ravno to je, ravno to je, kak sem pravo, ka vi želite: svojo dūšo na tiste zavūpati, šterim je to deveta briga, jeli vaša dūša v nevarnost prišla, jeli je škodo trpela, jeli se je pogūbila, naj-se potrdi, ka je v knigi Modrosti zapisano, da je človek najpre ne drugo, kak grozoviten morilec svoje lastne dūše: „*Grozovito vmori človek svojo lastno dūšo*“. (Modr. 16—4). O, jaz nesrečen, jaz nevolen človek! Što mi posodi suze, da to norost objočem? Zdaj, zdaj je prišo čas, da „*moj obraz od suz otečē, kak pravi sv. Job, ali še bole, kak pravi Jeremiaš „moje oči se v suzaj toplijo, da mi ozlimate vodo rostjo*“.

Vesele novine.

Nábrao † Štefan Kūhar.

Naglejūvāč, šteri je na H . . . zo šo nalūkūvat, ka se kaj novoga godi nam telegrafera, da v toj vesnici žive māčke jejo. Ali da se ne bi što nad tem zevsema navādnim delom razburkao, zāto pripomnimo, da poginjene māčke že tak nemrejo jesti.

Gospodārstvo. Najlepša léča rastē v Žiškaj, samo da jo nekši čūdni stvarci vse-li sprevertajo.

Najtēčnejše ribe lovijo Lipóvčarje v Pinkavi.

Zdravilstvo. Z Melinec nam javijo, da koga gut boli, on more vūsta navelci odpreti pa v gut fige kazati.

Osební glas. Nadzornik filoskih lončenih fabrik je dol zahvālo.

Oda se vozeča parna lokomobila 6 konjskih sil, ki je začasno v popravili pri JOS. WEBEITSCH v Radgoni.

AGRARNE ZADEVE

Pravilnik za izvršavanje agrarnoga zakona. Člen 30. Gda ambulantsna komisija zvrši svoj poseo, mora izdati odločbo. Ta odločba se mora izdati za vsako posestvo posebi i za vsako občino posebi. Če je mogoče, če bi se zatogavolo ne zakesnila izvršitev zakona, sme komisija izdati tudi samo edno odločbo za več občin ednoga i istoga veleposestva.

Seja načelstva, nadzorstva i odposlancov se je vršila maja 22. v Našem Domu v Črensovcih. Seja je bila punoštevno obiskana ne samo iz našiva dva domačiva sreza, nego tudi od čakovskoga i preloškoga. Na toj seji se je sklenilo, da se mesnice agrarne zadruge razširijo i na druge kraje i da zadruga bo potom trgovcov ali na lastno roko odprla na več mestih trgovine, da kotrige pridejo do falejšega blaga. Tistim ponesrečenim, ki majo plačano celo, ali delno zavarovalno vlogo se bo delila od meseca jula naprej podpora. Ki nema plačane vloge za sekulacijo, po pravilaj ne more dobiti podpore. Zato je potrebno, da vsaki plača v štiraj letaj 200 Din. Te penez je itak njegov.

Pšenico, ki potrebūje, naj se javi pri zadrugi. Eden njeni član ma k odaji 30 metrov lepe pšenice, meter po 160 Din.

Ka bo delo agrarne zadruge po izvedbi agr. reforme? Kak smo to včasi v začetki določili v pravilaj, zadruga se spremeni i se je že tudi spremenila v gospodarsko zadrugo za vse posestnike, ne samo za agr. interesente. Pa agr. interesi do jo tudi potrebūvali za svoje odplačilo skoz 20 let kak i v drugih pitanjih, štere so v zvezi z agrarnim i splošnim gospodarstvom.

Pošta.

Denša Ivan, Chicago. Marca 20. smo dali vse objaviti, kak nam je bilo poslano. Samo ka so v štampariji vōpustili med stavlanjom, ka je plačao Grüškovnjak Matjaš z ženov Horvat Mariji v Trnje i ka je Špilak Ivan z ženov plačao kak je bilo štampano dale Gjura Pavli i Cigan Agi. Vsi dobivajo redno vse, ka je naročeno.

VOZNI RED

veljaven od 22. maja 1932.

Hodoš:

prihod iz M. S. ob 6⁰³ i 15⁴³ vōri
odhod v M. S. ob 6¹⁸ i 17⁰⁶ vōri

Murska Sobota:

prihod iz Hodoša ob 7³⁹ i 18³⁰ vōri
odhod v Hodoš ob 4⁴⁰ i 14¹⁵ vōri

prih. iz Ormoža ob 9⁰⁷, 15²¹, 19⁴⁶, 20⁴⁹ v.
odh. v Ormož ob 5²², 9²⁰, 14²⁴, 19¹⁴ v.

Ljutomer:

prih. iz G. Radgone ob 5⁴⁴, 14¹⁰, 19³⁴ v.
odh. v G. Radgono ob 8³⁵, 15¹², 20¹⁵ v.

Ormož:

prih. iz M. S. ob 7⁰⁴, 13¹⁴, 16¹¹, 21⁰⁰ v.
odh. v M. S. ob 7²⁸, 13⁴², 16³¹, 19¹⁰ v.

D. Lendava:

prih. iz Čak. ob 5²⁹, 9⁰⁸, 14⁰⁶, 20⁴¹ v.
odh. v Čak. ob 5⁴³, 10³⁰, 14³⁶, 21¹¹ v.

Čakovec:

prih. iz D. L. ob 6³⁵, 11⁴⁰, 15³⁴, 22²⁰ v.
odh. v D. L. ob 4³⁸, 8⁰², 13¹², 19³⁸ v.

Izjava. Podpisani izjavlam, da nepripoznam nikšega duga i nikaj spodebnoga, ka bi moj sin Gomboc Alojz iz M. Sobote napravio. — M. Sobota, 29. maja 1932. — GOMBOC FRANC, oča.